

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

14 червня 2024 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, шановні колеги.

Будь ласка, є пан Бабенко?

Арсенюк Олег, ви з нами?

АРСЕНЮК О.О. Так, добрий день, Галино Миколаївно.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, пане Олеже. Зможете провести перекличку?

АРСЕНЮК О.О. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Тут ще одна хвилинка.

АРСЕНЮК О.О. Так, хвилинка. І починаємо. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Можемо починати, так?

Пане Олеже, будь ласка.

АРСЕНЮК О.О. Так, добрий день, шановні колеги. Починаємо перекличку.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

АРСЕНЮК О.О. Є.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Вітаю всіх.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день, Михайле Михайловичу.

Струневич Вадим Олегович.

Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк Олег Олексійович. Присутній.

Гривко Сергій Дмитрович.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день. На місці.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день. Присутній.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Колеги, вітаю. Никорак присутня.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Добрий день. Присутній.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день.

І Циба Тетяна Вікторівна.

Шість присутніх. Кворум є, Галино Миколаївно.

ГОЛОВУЮЧА. Так. Ще нам потрібно почекати Вадима Струневича, бо він є у нас головою робочої групи з опрацювання цього законопроекту до засідання нашого комітету. Він цю робочу групу вже давно веде. Тому беремо тайм-аут. Зараз його...

АРСЕНЮК О.О. Добре. Добро.

Галино Миколаївно, я Юлію Володимирівну забув запитати, чи присутня.

ГОЛОВУЮЧА. Запитайте.

АРСЕНЮК О.О. Юліє Володимирівно, ви з нами? Немає.

Струневич Вадим Олегович не з'явився?

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич тут.

АРСЕНЮК О.О. Доброго дня.

СТРУНЕВИЧ В.О. Доброго ранку.

ГОЛОВУЮЧА. Голова робочої групи з нами.

Вітаю всіх. Вітаю запрошених. У нас в порядку денному два питання. Якщо немає пропозицій від народних депутатів змін до порядку денного, то ми можемо переходити до першого. Гарзд.

Переходимо до нашого першого питання. У нас попередній розгляд питання щодо доцільності включення до порядку денного сесії проекту Закону про безпеку та здоров'я працівників на роботі (реєстраційний номер 10147), автор - Кабінет Міністрів.

Я пропоную наступний порядок розгляду, на ваш розсуд, шановні народні депутати. Міністерство економіки як автор – доповідь про цей законопроект. Потім голова робочої групи пан Вадим Струневич. Потім два СПО: СПО профспілок і СПО роботодавців. А потім перехід до дебатів, обговорення. Як ви до цього ставитеся? Ніхто не проти?

ЦИМБАЛЮК М.М. Підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайле Михайловичу.

Тоді ми йдемо за цим порядком.

Міністерство економіки, будь ласка.

_____. Дякую, Галино Миколаївно. Дякую, шановні народні депутати. Це величезна честь для мене особисто і для Мінекономіки, що у нас сьогодні у порядку денному лише цей законопроект і його сателіт 10148. Цей законопроект писався 4,5 роки. Зараз про нього ретельно все розкажу. Але хочу відмітити, що я трохи хвилююсь, це, знаєте, я очолював ту експертну групу, яка писала цей законопроект у теперішньому департаменті праці та зайнятості. І ми, Галино Миколаївно, з вами разом в офісі Майкрософта в 2017 році, тоді вітали страхові компанії із запуском електронного полісу, а я тоді працював в АСКО і впроваджував ці проекти електронного полісу. У цьому проекті також буде про страхування. Тому дійсно я гордий тим, що від Мінекономіки зараз саме я це презентую.

Тепер по суті. Проект Закону про безпеку та здоров'я працівників на роботі спрямований на формування національної системи запобігання професійним ризикам та впровадження ризик-орієнтованого підходу у сфері організації безпеки та здоров'я працівників. Законопроектом імплементується до національного законодавства положення рамкової директиви Ради 89391 ЄС від 12.06.1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати

до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі, та інших директив Ради ЄС, які є окремими у розумінні частини першої статті 16 цієї рамкової директиви і деяких інших. Також буде перелік конвенцій, зараз їх списки всі також прочитаю.

Головне те, що ця рамкова директива, вона імплементована абсолютно всіма членами європейського співтовариства. У кожного з цих членів був різний шлях. Коли я 5 років тому прийшов ще в Мінсоцполітики, то я якраз зробив дослідження у формі політичної пропозиції і описав. Ряд країн брали відкладальні строки на імплементацию цієї директиви, тому що директива, вона дійсно як наріжний камінь такий.

Цей законопроект іде на заміну Закону про охорону праці від 1991 року. Охорона праці, як ви знаєте, він є на продовження статті 43 Конституції України, де кожен має право на безпечні умови праці, тому цей закон вважається конституційним. Тому цей законопроект, якщо він іде йому на заміну, він також може вважатися конституційним.

Продовжую. Законопроект передбачає імплементацию норм, директив та положень конвенції. Не буду перераховувати, як вони називаються сухо мовою європейських директив, просто перераховую, про що їх суть. Директива Ради 9285, що стосується захисту вагітних працівниць та тих, що недавно народила або годує. Директива Ради 89/654 – це мінімальні вимоги безпеки на робочому місці. Директива Ради 2009/104, що стосується мінімальних вимог під час використання робочого обладнання. Директива Ради 89/656, яка встановлює мінімальні вимоги безпеки при використанні засобів індивідуального захисту. Директива Європейського парламенту та Ради № 2003/88, що стосується організації робочого часу. Директива Європейського парламенту та Ради № 2004/37, що встановлює захист працівників від ризиків, пов'язаних із контактом з канцерогенами або мутагенами на місці роботи. Директива Ради 94/33, що стосується захисту молоді на роботі.

Конвенція 1981 року про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище № 155. Протокол 2002 року до Конвенції 155-ї. І Конвенція 2006 року про основи, що сприяють безпеці та здоров'ю на роботі № 187.

Також проект передбачає впровадження директив, які стосуються захисту працівників від ризиків, пов'язаних із впливом біологічних речовин, хімічних речовин та інших небезпек на робочому місці.

Очікувані позитивні зміни. Оцінка ризиків та управління ризиками – це так званий ризикоорієнтовний підхід, власне, який закладений в цій Рамковій директиві 89/391. Визначення інциденту, а не лише нещасного випадку. Аудит системи управління охороною праці. Консультації та залучення працівників, захист особливих категорій працівників.

Проектом пропонується впровадження альтернативного механізму для набуття права виконання робіт підвищеної небезпеки якраз шляхом додаткового страхування життя та здоров'я працівників, які займаються такими роботами. Роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки або здійснити додаткове страхування життя і здоров'я працівників, які виконують такі роботи підвищеної небезпеки. Це альтернатива для роботодавців (або те, або те). Це сприятиме забезпеченню додаткового фінансового захисту для працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки, і зменшенню витрат державного бюджету на проведення перевірок в рамках існуючої дозвільної системи. Ми будемо мати договір страхування. Ну це все на "підзаконці" буде, тут закладені основи цієї системи. Проект визначає ключові терміни та важливі поняття у сфері безпеки працівників, які на сьогодні відсутні.

Вагітна працівниця, працівниця, яка нещодавно народила, працівниця, яка годує грудьми. Професійний ризик, оцінювання ризиків, управління професійними ризиками. Інцидент, ідентифікація небезпек, культура безпеки.

Проектом передбачається спрощення адміністративних процедур для роботодавців, яке дозволить їм використовувати робоче обладнання.

Запроваджується принцип повідомлення про використання робочого обладнання, так званий повідомний принцип. Це не адміністративна послуга. Обов'язкове проведення технічних оглядів робочого обладнання компетентними акредитованими суб'єктами господарювання без експертного обстеження обладнання. На законодавчому рівні пропонується встановити захист генетичного спадку працівників, який передбачає здійснення аналізу факторів робочого місця або середовища, які можуть спричинити негативні спадкові генетичні наслідки чи вплинути на репродуктивну функцію чоловіків і жінок. Удосконалена система спостереження за станом здоров'я, крім медичних оглядів, це ще буде медичне спостереження, це буде динаміка. Така система.

Деталізовано обов'язки роботодавця та права і обов'язки працівників. Мінімальні вимоги щодо безпеки та здоров'я працівників на роботі визначатимуться актами Кабінету Міністрів України, а всі інші нормативні акти з безпеки працівників будуть розроблятися і затверджуватися роботодавцями. Так, це стосовно 10147.

10148 - це сателіт 10147, тому що ми не можемо вносити зміни в кодекси, крім як окремим актом, про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за порушення вимог законодавства про безпеку та здоров'я працівників на роботі, системно і невід'ємно пов'язані з проектом про безпеку та здоров'я працівників на роботі та має на меті встановлення відповідальності роботодавців та працівників за порушення вимог законодавства в сфері безпеки та здоров'я працівників на роботі, а також встановлення відповідальності за порушення вимог безпеки та захисту здоров'я працівників на роботі від ризиків, що виникають або можуть виникнути у вибухонебезпечному середовищі.

Проектом акта пропонується замінити слова "безпека праці" або "охорона праці" на європейський термін "безпека працівника". Тобто ми маємо парадигму зараз "охорона праці". Що ми охороняємо? Працю? Ні, ми

повинні охороняти працівника, його життя та його здоров'я на роботі. І замінити назву "центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці" на "центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки та здоров'я працівників на роботі".

У мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Є питання до Міністерства економіки?

Тоді Вадим Струневич, будь ласка. Пане Вадиме! Окей.

Спільний представницький орган профспілок є з нами? Пан Василь Андрійович або Олександр Шубін, хто?

АНДРІЙОВИЧ В.М. Є, Галино Миколаївно.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте.

АНДРІЙОВИЧ В.М. Колеги, дійсно треба подякувати пану Роману і комітету за таку увагу до законопроекту в рамках дискусії, взагалі його скасування, перенесення в дискусію стосовно нового Трудового кодексу.

Законопроект несе багато, ну хоча би той факт, що будуть оцінюватися ризики і модеруватися небезпеки, які виникають у зв'язку з інцидентами, які потенційно несуть потім нещасні випадки. Разом із тим ми після вчорашньої дискусії надіслали коротенький перелік тих проблемних питань і прав, які можуть втратити працівники, наприклад, у зв'язку із ліквідацією глави XI Кодексу законів про працю. Вони стосуються втрати можливості проведення медичних оглядів, відновлення працівника після нещасного випадку і збереження за ним роботи, інших питань, їх там всього 8 штук, їх необхідно внести в законопроект як ми вважаємо, з боку профспілок.

ГОЛОВУЮЧА. А кому ви надіслали, бо тут колеги не можуть знайти цей документ? Є попередній лист, але вчорашній, будь ласка, скажіть, кому надіслали, щоб ми зараз роздрукували і передали всім нардепам.

АНДРІЙ В.М. В комітет надіслали о 8.22 у зв'язку з тим, що закінчили, вчора шукали, хто підпише від СПО. Якщо треба повторити, я ще раз повторю.

ГОЛОВУЮЧА. Пішли шукати. Ага.

АНДРІЙ В.М. Дякую вам щиро.

Крім того, що нас дуже непокоїть, це непрозора процедура зупинки роботи у зв'язку з тим, що є наявні небезпеки початку роботи у зв'язку із ризиком для працівника втратити здоров'я і життя. Створення спеціальної комісії під проводом Держпраці. Це майже неможлива процедура, за нашою думкою, тому її треба узгодити між нами, для того щоб вона відповідала і 28-й Директиві, і завданню, яке ставиться перед законопроектом і гарантіями працівників. Ну і окрім того, ті пільги і гарантії, про які ми з вами вчора розмовляли, стосовно пенсії ранішої, треба визначитися, ми за перехідний період взагалі беремо всі робочі місця, яких 2 мільйони, які не відповідають санітарно-гігієнічним нормам і несуть небезпеку для здоров'я і життя працівників, або яким чином тоді працівники будуть вимагати тої компенсації здоров'я, яку несуть ці два мільйона місць за даними профспілок, за нашими щорічними оглядами для працівників.

Рання пенсія, яка раніше настає за загальним правилом. Я пам'ятаю і розумію ідею стосовно корпоративних пенсій. Але яким чином у нас буде перехідний проект тоді? Законопроект взагалі відходить від цього розуміння. У нас була і з Мінсоцполітики дискусія в минулому році, вони також бачать загрозу того, що не буде гарантій в Законі про охорону праці і таким чином

залишається лише один підвіс на соціальне законодавство, який прибирається також одним законопроектом. Оце перший і другий список, ну це величезна проблема для всіх працівників.

Додаткова оплата праці. Розумію, що не можна, ми бачили з боку Міжнародної організації праці висновок стосовно того, що не можна грошима регулювати безпеку праці. Але ж тоді нам треба або хрестик або новий законопроект стосовно страхування ризиків працівників. Розумієте? Міністерство економіки каже, що можна застрахувати ризики і виплатити компенсацію працівнику за втрату робочого місця і життя. А з іншого боку кажемо про те, що не можна регулювати додатковими виплатами ризик працівника щомісячно. Треба або один, або інших підхід. Тим більше, що...

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ні. Грошима можна регулювати, просто регулювання грошима не має виключати регулювання безпеки. Тобто тут має бути і те, і те.

АНДРІЙ В.М. Абсолютно. Завдання, щоб було нуль нещасних випадків на виробництві. Це і позиція Міжнародної організації праці, яка там три роки поспіль казала про те, що норма про страхування ризиків для працівника є дискусійною і не відповідає стандартам Європейського Союзу, тому пропонували українським розробникам законопроекту переглянути її.

Оцей перелік і в листі коротенькому, замість того листа на 27 сторінок, ми сподіваємося, що зможемо разом дійти до консенсусу. Якщо ми цей консенсус знайдемо, то законопроект треба приймати, тому що тисяча нещасних випадків із летальним наслідком – це не український стандарт і не європейський стандарт. Щороку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ми отримали зараз, ті, хто в залі, роздрукували лист. Я бачу, що наша вчорашня розмова, саме в цьому руслі ви написали щодо кожного права робітника, він є. Я думаю, що зараз перекину цей лист всім народним депутатам, які знаходяться з нами, все, уже перекинули, на зв'язку. Тут дві сторінки тексту, але я би просила, щоб ми ці дві сторінки тексту включили в наш висновок комітету як застереження, застереження спільного представницького органу роботодавців про те, що ми маємо ці права на пільги і компенсації, які пов'язані зі шкідливими професійними факторами, на збереження середнього заробітку у випадку відмови працівника від виконання роботи, яка небезпечна для його життя та здоров'я і не відповідає відповідно, не буду зараз продовжувати. Просто це право, право на розірвання трудового договору у випадку недотримання роботодавцем законодавства, право на переведення працівника за його згодою на легшу роботу, право на збереження місця роботи.

Я дякую, що ви дуже детально це розписали і подекуди розписали посилання на європейські норми і відповідно директиви. І ці права нам потрібно в стовідсотковому порядку зберегти. Я думаю, що всі народні депутати не будуть проти того, щоб ми у рішенні комітету зазначили те, що ми мусимо при підготовці законопроекту, доопрацюванні його, щоб ми ці всі права зберегли за нашими працівниками.

Дякую, пане Василю. Є до пана Василя питання?

Міністерство економіки, будь ласка. Пане Романе, так? У вас до нього питання?

_____ . Так, я хочу прокоментувати це. Пан Василь, я не знаю, може забув, а може цю норму просто, коли готувався цей висновок, не переглянув. Ми ж провели, коли протокол узгодження з соціальними партнерами від 30 листопада 2022 року, цей протокол зараз у мене, то ми на прохання шановних профспілок доповнили статтю 4 законопроекту

частиною сьомою такого змісту: "Для працівників, зайнятих на роботах в умовах праці підвищеної небезпеки та/або із шкідливими професійним факторами, законодавством, колективними договорами можуть встановлюватись гарантії, пільги та компенсації, зокрема, але не виключно щодо безоплатного забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням, водою, оплачуваних перерв санітарно-оздоровчого призначення, скорочення тривалості робочого часу, додаткові оплачувані відпустки, пільгового пенсійного забезпечення, оплати праці в підвищеному розмірі".

Норма статі про відсторонення, добровільне відсторонення, незгоди з виконанням працівником небезпечної роботи, вона не тягне за собою не виплату йому заробітної плати. Це одна із статей директиви рамкової. Тому також ця норма імплементована в тому самому розмірі і змісті, яка вона є в директиві. Ви не давали нам зауваження на етапі погодження з приводу якоїсь непрозорої процедури розслідування, те, що у вас звучало другим вашим коментарем. Тому я зараз не знаю, про що мова, що недостатня процедура і так далі. Ну, якщо це конкретно до якоїсь статті, то скажіть, будь ласка, про це.

З приводу відповідності цього законопроекту європейським директивам. У мене є висновок і Урядового офісу на 48 аркушах, де кожна стаття розкладена на окремі норми. Цей висновок, він є, Урядовий офіс цей лист направив, комітет Іванни Орестівни Климпуш-Цинцадзе ми пройшли, 7 невеличких застережень дискусійних. В принципі, не бачу прямо щось такого. Ми часткового їх врахували, частково подискутували. Вони ідуть на межі з Міністерством охорони здоров'я і так далі. Тому всі ваші пільги і компенсації вони є.

І на додаток до цього я хочу сказати, що у нас висновок Мінсоцполітики – без зауважень до цього проекту. Про що ви кажете, що Мінсоцполітики проти? Я вам висновок можу цей показати. Просто законопроект цей погоджувався 4,5 роки і він кілька разів, він пройшов три

урядових комітети. Останній комітет він пройшов без жодного зауваження від усіх ЦОВВів, від усіх. Ну, соцпартнери – да, у вас була таблиця така, кожний щось в цій таблиці написав, і ви, і роботодавці. Від уряду всі зауваження враховані, всі до єдиного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Романе, за коментар щодо техніки впровадження в уряді цього законопроекту. У мене прохання: якщо є можливість, протокол розбіжностей передати до комітету, щоб він у нас теж був.

Юлія Володимирівна, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Доброго дня, колеги, вітаю всіх. Просто ми маємо тут безліч зауважень до цього законопроекту. Конфедерація вільних профспілок України не підтримує законопроект і наголошує на необхідності збереження діючих державних гарантій щодо компенсаційних, пільгових чи будь-яких інших правових інструментів щодо ефективного захисту працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці. Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні також не підтримує в такому конкретному контексті цей законопроект. Конфедерація роботодавців України наголошує на тому, що їх пропозиції не враховані. Американська торговельна палата надала низку зауважень до законопроекту і наголосила на тому, що на думку експертів окремі положення цього проекту містять потенційні корупційні ризики. Українська Рада Бізнесу вбачає негативним збільшення регуляторного та фінансового навантаження. Головне науково-експертне управління має просто там, ну, безліч зауважень до цього.

Але я хочу сказати, що зараз є певна устаткована модель, яка влаштовує і роботодавців, влаштовує і профспілки. Я не хочу зараз, у мене на

20 аркушах зауваження до цього законопроекту, я не хочу забирати просто час. Зрозуміло, що в такому вигляді, скажемо так, соціальні партнери як мінімум не те, що не підтримують, а радикально проти.

Крім того, Уповноважений з прав людини також має безліч зауважень, і вони не враховані при остаточній редакції, так як ми перевірили.

Тобто я вважаю, що нам треба зараз просто прийняти рішення, що далі ми робимо з цим законопроектом. Тому що в такому вигляді я думаю, що це абсолютно нереалістично його проводити через зал. Можливо це або повернення на доопрацювання, хай доопрацьовують, або створення робочої групи. Але зараз тут треба приймати от такі конкретні рішення, як ми далі з цим законопроектом рухаємось.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія.

Ви праві в тому сенсі, ми і вчора збиралися з СПО роботодавців і профспілками. Окремо робили таку нараду з головою робочої групи паном Струневичем, який вів цей законопроект. І висновок, що в усіх сторін, власне, є багато питань, які ми мусимо сьогодні у висновку нашого комітет зазначити, в тому числі від СПО.

Я так розумію, Конфедерація вільних профспілок входить до складу СПО з профспілкової сторони, тому СПО надало свої зауваження: і попередньо надавали, і от сьогодні вранці, от вчора ввечері вони там вже о восьмій надіслали, це теж у нас. Я попросила саме, щоб були зазначені права людей найманої праці, які мають бути збережені. І ми зараз пропонуємо в проекті рішення ці права зазначити.

Водночас пан Роман зазначив, що цей законопроект іде в тенетах уряду 4,5 роки. Він у нас входить до програми, ратифікованої нами два тижні тому, як законопроект, який потрібно прийняти для отримання в Ukraine Facility грошей для України як такої. Тому ми з вами в комітеті приречені його

доопрацювати на друге читання в такий спосіб, щоб він пройшов зал. Тому ми і домовлялися вчора з СПО, що і вони приділять увагу цьому законопроекту і СПО роботодавців, і СПО профспілок. І ми будемо потужно працювати в робочій групі. Водночас нам дуже потрібно показати європейській спільноті, що ми йдемо в цьому напрямку. От власне проблематика цього законопроекту.

Ми мусимо сьогодні в проекті рішення зазначити всі застереження, які нам потрібно врахувати під час підготовки законопроекту до другого читання, для того щоб робоча група його доопрацювала і ми винесли текст разом узгоджено, в тому числі і з пані Стефанішиною, і з Урядовим офісом щодо імплементації європейських документів. Це наш шлях, нам від цього нікуди не подітися. Ну от так. Я не знаю, чи я прокоментувала вам, чи ні.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Єдине прохання, до першого читання доопрацювати. Він в залі не пройде, подивитесь просто. Ми втратимо час. Може зараз просто його максимально доопрацювати до першого читання...

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, а технічно немає альтернативного, можна було б його сідати доопрацьовувати, якщо був би альтернативний, тоді б ми давали "дешку" від комітету. А у зв'язку з тим, що у нас немає "дешки", ми його до першого читання опрацювати не можемо. Власне я теж просила, щоб у нас були максимально підготовлені правки на друге читання, для того щоб ми його провели в першому і підготували редакцію на друге і комітет знав уже, що ми в цьому напрямі просуваємося, саме для того ми і СПО роботодавців, і профспілок і зводили разом - показати, що ми в комітеті це дружньо робимо. Я думаю, що пан Струневич це зробить, дуже добре балансує інтереси і тих, і тих, і відповідно імплементуючи директиви ЄС.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Ми можемо відхилити цей законопроект. Давайте відхилимо, повернемо уряду на доопрацювання. Ну який зміст просто втрачати стільки часу і потім буде результат нульовий?

Ну добре, у вас є більшість, ви як хочете робіть це. Просто я вважаю, що в такому стані, в такому вигляді він не пройде через Верховну Раду, тому що і профспілки, і роботодавці, вони мають дуже потужне представлення у Верховній Раді. І це буде просто повний провал цього законопроекту. Чи це додасть нам, ну скажемо позитиву до співпраці з Європейським Союзом? Він не пройде, я просто вам гарантую, що він не пройде.

ГОЛОВУЮЧА. Я просто думаю, що і профспілки, і роботодавці за те, щоб Україна рухалася європейським рухом. І ми всі тут на одній сторінці. Тут немає різних сторінок, Юліє Володимирівно. Тобто ми всі за країну.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Як захочете, так робіть, у вас є більшість.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я просто говорю, що так ми час тільки втратимо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Юліє Володимирівно.

У мене прохання, СПО роботодавців, будь ласка, хто? Пан Біленький?

БІЛЕНЬКИЙ С.Л. Добрий день, шановна Галино Миколаївно, шановні народні депутати, запрошені. Дійсно, ми, на жаль, не можемо підтримати цей законопроект у запропонованій редакції, незважаючи на те, що близько 5 років над ним ішла робота. Ми передавали розробникам наші там постатейні зауваження в тому числі і до того проекту Трудового кодексу останнього, в якому положення цього законопроекту також намагалися імплементувати.

Зупинюся зараз лише на наших концептуальних зауваженнях, їх не так багато, але вони принципові. Що нам перш за все не подобається, що автори намагалися якось поєднати європейський досвід і наш, за великим рахунком, ще з радянського минулого тягнущийся Закон про охорону праці, який і зараз є чинним. І не по всіх статтях це вдалося.

Ну, наприклад, на виконання робіт підвищеної небезпеки все ж таки пропонується отримання дозволу, декларації, або альтернатива, запропонована страховка. При цьому на додачу до цієї дозвільної системи додається обов'язковий регулярний зовнішній аудит сторонніми організаціями. Ну, на наш погляд, має бути щось одне. Ніде в європейських країнах немає такого поєднання. Тим більше, що у більшості країн взагалі немає ніяких дозволів. Тут нам пропонується і дозвіл або страховка, і зовнішній аудит. При тому, що експертне обстеження акредитованими організаціями, і у разі отримання дозволу чи декларації, і у разі, мабуть, страхування воно буде проводитися. Тоді, на наш погляд, цей аудит максимум має мати рекомендаційний, але не обов'язковий характер.

Друге наше зауваження стосується низки дискреційних повноважень інспекторів праці діяти на власний розсуд. Тут фактично вони отримують повноваження суддів, тобто ґрунтуючись на повному, всебічному, об'єктивному вивченні обставин. І ці повноваження зводяться до того, що можуть бути повністю зупинені певні виробництва, які на думку інспекторів праці несуть певні загрози, можуть накладатися значні штрафні санкції на роботодавців. Враховуючий той, на жаль, дуже низький рівень оплати праці інспекторів праці, який ми маємо на сьогодні, тут, на нашу думку, є там величезне корупційне підґрунтя, якщо залишити в запропонованій редакції.

І також відсутній, на нашу думку, механізм мотивації роботодавця до покращення умов праці та мінімізації ризиків від впливу виробничих факторів на БЗР, заохочення працівників до безпеки праці на робочому місці. Тут в цьому законопроекті головна увага приділяється збільшенню витрат

роботодавців, це і оплата коштів сторонніх експертних організацій і аудиторських та страхових компаній, і оплата штрафних санкцій. Ну якщо це все робити, ну менше, звісно, залишається можливостей для безпосередньо інвестицій в безпеку та здоров'я на роботі.

Також накладаються додаткові зобов'язання, розширений перелік категорій працівників, які підпадають під медичні огляди, додаються ще, як казав пан Роман, медичні спостереження, треба вести облік так званих інцидентів, я не знаю, там звичайний поріз пальця, там забій – ми це все маємо фіксувати, звітувати там до Держпраці, до Пенсійного фонду, там вводиться додаткова звітність. Але частина цієї звітності, як мінімум, на наш погляд, могла б бути реалізована через взаємодію між реєстрами, які доступні державним органам.

Встановлена фінансова відповідальність роботодавця та розмір штрафу помножується на кожного працівника по багатьох видах порушень. Як ви розумієте, це може бути небезпечно для будь-якого підприємства, не зважаючи на його розмір, коли штрафні санкції помножуються на всіх працівників. Весь обсяг відповідальності перекладається виключно на роботодавця, незалежно від факту виконання чи не виконання працівником своїх обов'язків, навіть якщо роботодавець створив для цього всі належні умови, він в будь-якому випадку буде винним.

І останнє, на чому я хотів наголосити, це по всьому тексту ми бачимо таке поняття як "представники працівників". І воно якось не дуже тут зрозуміло, хто саме ці люди. Чи це представники трудового колективу, скільки цих людей? З ними постійно потрібно радитися, виходячи із законопроекту, їх навчати в робочий час із збереженням заробітної плати. Але хто саме ці люди, яка їх кількість і скільки нам це буде коштувати, незрозуміло. Ми розуміємо, що ці норми, вони не просто так виникли, вони йдуть з євродиректив, Конвенції МОП, але просто повторюючи їх майже у кожній статті, на наш погляд, це занадто.

Якщо коротко, у мене все. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я думаю, що всі народні депутати прочитали листи і зауваження від роботодавців.

Шановні колеги, є ще пропозиція надати слово представнику Уповноваженого щодо цього законопроекту, а також Міністерству соціальної політики. Ми знаємо, що у вас позитивний відгук. Водночас пан Василь зачепив питання накопичувальної пенсії для першої, другої групи небезпечних робочих місць. Цей законопроект не вирішує це питання. Водночас у нас в комітеті знаходиться ще законопроект, який доволі старий, я зараз не пам'ятаю його номер, його ще пані Лазебна відпрацьовувала, щодо переведення накопичувальних пенсій з сьогоднішньої оплати, коли роботодавець сплачує оцей період, коли людина ще не досягнула загального пенсійного віку, оплачує по тих працівниках, які вже не працюють на підприємстві, переведення у систему, коли роботодавець одночасно накопичує вже пенсію для тих, хто заступає на такі робочі місця.

Цей законопроект, він теж дуже широко обговорювався і в СПО роботодавців. Я знаю, пан Біленький наголошував на цьому деякий час, про те, що там їх не влаштовують ставки, бо там мова йде про те, що підприємства з такими небезпечними місцями, для них збільшується розмір єдиного соціального внеску. Той законопроект збільшує його на 15 відсотків і відповідно він дає можливість перейти до Директиви ЄС, вона так називається – про професійні пенсії, які на таких місцях застосовуються.

Водночас як Міністерство соціальної політики, яке зараз опрацьовує всю пенсійну реформу, зокрема і накопичення у небезпечних професіях, як ви бачите, перехід архітектурно у законопроектах. Тому що в цьому законопроекті пенсійне забезпечення людей, які працюють на небезпечних робочих місцях, воно зазначене лише широкими мазками.

Будь ласка, Ірина Ковпашко. Ви з нами? Міністерство соціальної політики, хто з нами?

КУДІН В.А. Галино Миколаївно, доброго дня. Кудін Валентина, очолюю директорат розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення.

Дійсно, законопроект є складовою всього трудового законодавства. І трудове законодавство побудоване таким чином, що у пріоритеті завжди було, є і я переконана, що буде залишатися здоров'я працівника. Саме на це націлений законопроект, який пропонується до вашої уваги. Інше питання, у який спосіб? Саме тому цілком підтримую, що дійсно тут треба налаштовуватися до європейських директив, підлаштовувати робоче місце для того, щоб упереджувати нещасні випадки, і про ті, які сьогодні проговорюють як з боку профспілок, так і з боку роботодавців.

І інші питання, які ми так само порушили перед Мінекономіки, які 4 роки погоджували із зацікавленими центральними органами виконавчої влади, це питання превентивних заходів. Тому що саме превентивні заходи для досягнення безпечних і нешкідливих умов праці забезпечують, по-перше, це сфера загальнообов'язкового державного соціального страхування. Тому що нагадаю, що на сьогоднішній день, крім пільгових умов, у нас ще є система загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків. І у нас в цьому напрямку є цілий пласт роботи, який повинен йти супутньо з питанням безпеки працівника, а саме про те, що повинні здійснюватися і регламентуватися заходи до упередження нещасних випадків, до проведення навчання серед працівників і роботодавців для створення безпечних наслідків.

І третє питання, яке тільки що було порушено, це з приводу пільгових умов дострокового призначення пенсій на тих роботах, на яких на сьогоднішній день неможливо забезпечити безпечні умови праці. І саме на це

націлений законопроект, який з 2000 року перебуває у Верховній Раді і говорить про зобов'язання сплачувати на заміну відшкодування. Тому що сьогодні, коли працівник працює в небезпечних і шкідливих умовах праці, на яких не можна уникнути шкідливого впливу, то передбачена гарантія, що людина, яка відпрацювала певний строк і втратила своє здоров'я, вона може скористатися пільгою і призначити собі пенсію в більш ранньому віці. Це або ж 50 або 55 років в залежності від списку. Дійсно, зараз триває поступове підвищення для жінок пенсійного віку: з 45 і 50 років. Але 50 і 55 – це є та гарантія, на яку людина розраховує, коли вона заступає на професії і роботи із шкідливими і важкими умовами праці.

Джерелом фінансування цієї пільги на сьогоднішній день є зобов'язання, покладені на роботодавця, відшкодувати цю пільгу протягом 5-10 років. І під час встановлення 30 років незалежності більшість підприємства всілякими можливостями уникає цих зобов'язань. І у нас дві проблематики: по-перше те, що людина повинна відшукати підприємство, яке зможе фінансувати і покривати цю пільгу, і друге – це зобов'язання для роботодавця, у якого на сьогоднішній час під час модифікацій може і не бути вже таких умов і може не бути тих обсягів виробництва, які б могли забезпечити відшкодування пільги працівників, які працювали 10-20 років тому назад.

Дійсно таки, 4408 пропонує здійснити заміну відшкодування на сплату підвищеного розміру єдиного внеску, з яким дійсно тоді роботодавці не погоджувались, за цих працівників, які на сьогодні працюють.

Що стосується пенсійної реформи. Дійсно таки, ми напрацьовуємо на даному етапі цілком концептуальний підхід до перегляду системи пенсійного забезпечення. В рамках цієї реформи на першому етапі переважну більшість уваги приділено саме розподільчій системі. Але в перспективі знову ж таки ми на сьогоднішній день вбачаємо за необхідне поступову побудову і підхід

до системи за професійними ризиками і розглядати її в рамках накопичувальних програм.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

КУДІН В.А. Але дійсно таки, це повинні йти паралельні процеси. Перший процес – це в першу чергу безпека працівника. Другий процес – це превентивні міри для того, щоб уникати витрат з боку Фонду соціального страхування. А це і навчання як працівника, так і перепрофілювання робочого місця. І третій напрямок – це якщо неможливо уникнути шкідливого впливу, то дійсно тоді додаткові професійні пенсійні програми.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую, пані Валентино.

Таким чином ви нам потім скажете позицію Міністерства соціальної політики, чи треба повертатися до 4408, чи потрібно чекати від вас реформу всього пенсійного забезпечення загалом і там буде якась частина, яка буде стосуватися професійних пенсій.

КУДІН В.А. Да, домовились.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги із Кабінету Міністрів, було б дуже добре, щоб ми, кажучи про те, що ми ставимо здоров'я працівника в центр цих законопроектів, щоб у нас була ще мапа, які законопроекти потрібно ще змінити або що ви напрацьовуєте й в які терміни, для того щоб ця картинка була повна. Бо зараз тут в цьому законопроекті, ви абсолютно праві, тут тільки адміністративні такі заходи, які мають призвести до здоров'я працівника навіть на небезпечних професіях.

Дякую, пані Валентино.

Уповноважений з прав людини, будь ласка, хто у нас? Пані Олено? Хто у нас на зв'язку?

ГЛУЩЕНКО С.А. Доброго дня, пані Галино Миколаївно! Від Уповноваженого з прав людини приймає участь директор Департаменту моніторингу додержання соціальних та економічних прав Світлана Глущенко. Зважаючи на те, що Олена Колобродова у від'їзді, тому делегували мені прийняти участь у засіданні комітету і поінформувати пропозицію Уповноваженого до цього законопроекту. Ми її офіційно надсилали в минулому році більшість питань, про які сьогодні говорили, також в нашій позиції Уповноваженого зазначено. І підтримую Галину Миколаївну, дійсно, оскільки законопроект передбачає скасувати старий Закон про охорону праці, в якому передбачені певні пільгові компенсації за шкідливі умови праці, а в перспективі Мінсоцполітики передбачає інші підходи, то прийнявши цей законопроект раніше, а не запрацювали інші законодавчі гарантії, то ми вбачаємо ризики, що дійсно можуть втратитися пільги саме тієї категорії громадян, де роботодавець не зміг забезпечити безпечні та здорові умови праці на робочому місці. Тому дійсно треба тут попрацювати Кабінету Міністрів.

В законопроекті дуже багато запроваджується нових термінів у безліч статей, але самий зміст термінологічний не розкривається. Наприклад, випадок серйозної та прямої загрози, у випадку серйозної безпекової та миттєвої небезпеки. Так від статті 21-ї, ми так нарахували, до статті 29-ї запроваджується дуже багато термінологічних термінів, які необхідно врахувати. Також наше серйозне зауваження стосувалося того, що цей законопроект, він поширюється на цивільно-правові договори. А в трудовому законодавстві є роботодавець та працівник, а в цивільно-правових договорах у нас є сторони, є замовник і виконавець. Нам здається, що також необхідно попрацювати в цьому контексті.

І є ще зауваження, що стосується залучення неповнолітніх осіб до праці. Тут також є певні неузгодженості між статтею 29 законопроекту і 43-ю Конституції України. І також іще передбачається, що неповнолітні можуть прийматися на роботу учні на використання легкої роботи. А в чинному трудовому законодавстві також немає визначення, що таке легка робота.

Дякую за увагу. Основні зауваження, вони у позиції Уповноваженого викладені. І цей законопроект Уповноваженим підтримується за умови врахування зауважень. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Вадим Струневич, голова робочої групи, будь ласка.

СТРУНЕВИЧ В.О. Шановні колеги, я би хотів зазначити, що ми багато напрацювали, виявили ті проблеми, які є критичними з точки зору обох представників – і роботодавців, і профспілок. І я пропонував винести цей законопроект на перше читання з урахуванням 116 статті, по якій ми врахуємо необхідність внесення змін у ці статті. Також врахувати необхідність впровадження (*не чути*) підходу у сфері організації (*нерозбірливо*) працівників, страхування життя, здоров'я та працездатності працівників. Також пропонується системно доопрацювати законопроект, виділивши в окремі структурні частини надання дозволів (*нерозбірливо*) та саме заходи щодо безпеки праці.

Також ми на робочій групі піднімали питання поєднання всього функціоналу з охорони безпеки праці, в тому числі повернення гірничого нагляду до Держпраці, цифровізацію Держпраці та обговорювалося питання можливості створення самоврядних організацій.

Я би хотів, щоб ми все це та зауваження профспілок і зауваження ГНЕУ врахували. Враховуючи зазначене, пропоную прийняти законопроект за основу, передбачивши при цьому доопрацювання до другого читання,

можливість вносити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту уточнення (*нерозбірливо*) законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Таким чином, до нас надійшла пропозиція від голови робочої групи рекомендувати Верховній Раді включити законопроект до порядку денного, рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект за основу і з урахуванням зауважень голови робочої групи, СПО профспілок, СПО роботодавців, ГНЕУ, Уповноваженого з прав людини, застосувати статтю 116 по питаннях, які зазначені у вищезазначених листах установ до цього законопроекту.

Шановні народні депутати, послухаємо, у нас ще є дві руки підняті. Чи будемо голосувати, як?

Будь ласка, пан Анатолій.

ОСТАПЕНКО А.Д. Може, там запропонувати подовжити терміни подання правок?

ГОЛОВУЮЧА. Це слушно.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Чудова пропозиція!

ГОЛОВУЮЧА. Чудова. Таким чином до пропозиції, яку запропонував пан Вадим, ще подовжити терміни подання зауважень нардепами вдвічі. Да?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Отак.

Да, будь ласка, пан Тарас.

ТАРАСЕНКО Т.П. Загалом підтримуючи таку пропозицію, я буду голосувати "за".

Я ще хотів звернути увагу, що коли ми будемо доопрацьовувати даний законопроект між першим і другим читанням, щоб ми все-таки звернули увагу на те, що у нас є така категорія, яка потребує окремої уваги, – це ветерани. І я думаю, що працівників потрібно буде виділяти в окрему категорію "ветерани" і ми повинні дослідити це питання щодо безпеки працівників-ветеранів на робочому місці. Тому я думаю, що такі правки ми будемо подавати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я думаю, що ми поспілкуємося з Уповноваженою з правим людини, чи ми не дискримінуємо тут не ветеранів? Треба тут обережно. Дякую, пане Тарасе. Я знаю, що ви опікуєтеся цим питанням. І водночас подивимося, як можна це імплементувати в цей закон. Дякую.

Шановні народні депутати, будемо голосувати чи послухаємо ще? Голосуємо. Будь ласка, пан Арсенюк Олег, у мене прохання провести голосування за озвученими пропозиціями, які включають і рекомендації Верховній Раді, і щодо включення до порядку денного, застосування 116-ї, і прийняття законопроекту за основу, ще раз повторюсь, і з подовженням терміну надання пропозицій вдвічі.

Будь ласка, пан Олег.

АРСЕНЮК О.О. Шановні колеги, прошу голосувати.

Третякова Галина Миколаївна.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. За.

АРСЕНЮК О.О. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Утримався.

АРСЕНЮК О.О. Дякую.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

АРСЕНЮК О.О. Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

АРСЕНЮК О.О. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тарасенко – за.

АРСЕНЮК О.О. Тимошенко Юлія Володимирівна. Відсутня.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Тимошенко – утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Дякую.

Циба Тетяна Вікторівна.

Колеги, у нас 7 - за, 2 - утримались. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Олеже.

Ми переходимо до пункту 2 нашого порядку денного. Це пов'язаний законопроект, там наш комітет не головний, водночас він пов'язаний. Це 10148, проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за порушення вимог законодавства про безпеку та здоров'я працівників на роботі.

Будь ласка, Міністерство економіки.

_____. Дякую. Дякую за голосування. Дякую за підтримку. Власне, по 10148 я вам вже доповів відразу після 10147. Це законопроект-сателіт. Ми спочатку написали це в прикінцеві положення, а потім схаменулися і зробили два законопроекти, внесли зміни в кодекси, як того вимагають ці кодекси, куди ми вносимо зміни. Тому доповідь дуже коротенька.

Проектом акта пропонується замінити слова "безпека праці" або "охорона праці" на "безпека працівників", ну відповідно до 10147, і замінити назву центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки та здоров'я працівників на роботі. Це все законопроект на півтори сторінки.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи є питання до пана Романа чи ми можемо..? Хто? Правоохоронна діяльність, у нас пан Іонушас основний. В мене зразу така пропозиція, щоб ми, по-перше, рекомендували пану Іонушасу запросити обов'язково СПО на засідання свого комітету щодо цього законопроекту, для того щоб він теж міг прийняти рішення комітету. Водночас рекомендувати комітету пана Іонушаса після прийняття цього законопроекту винести в зал розгляд цього законопроекту в першому читанні, ну рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного і рекомендувати прийняти за основу з тими пропозиціями, які висловлять на засіданні комітету СПО профспілок і роботодавці.

_____ . Галино Миколаївно, маленька ремарка.

Ми всіх-всіх правоохоронців врахували. МВС всі, Мін'юст. Тобто тут у нас по цьому проекту все без зауважень.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд. Але є зауваження. І я думаю, що від сторони роботодавців сьогодні пан Біленький це озвучував, з точки зору накладання штрафів та їх розмірів у частині помноження на працівників. Я думаю, що там у пана Іонушаса вони більше розуміються процесуально, як відбувається накладання цих штрафів, тому вони там професійно це віддискують. Наша справа зробити систему охорони здоров'я, життя і здоров'я людини на робочому місці, небезпечному зокрема, і відповідно там вже комітет визначиться, як захистити людину такими методами каральними.

Тому якщо не буде інших пропозицій, шановні народні депутати...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді голосуємо пропозицію рекомендувати комітету основному заслухати СПО, включити до порядку денного і рекомендувати прийняти за основу.

Будь ласка, шановні народні депутати. Пан Арсенюк Олег, прошу провести голосування.

АРСЕНЮК О.О. Третьякова Галина Миколаївна. Прошу голосувати.

ГОЛОВУЮЧА. За.

АРСЕНЮК О.О. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Утримуюсь.

АРСЕНЮК О.О. Дякую.

Струневич Вадим Олегович.

Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк Олег Олексійович – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. Дякую.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

АРСЕНЮК О.О. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тарасенко – за.

АРСЕНЮК О.О. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Тимошенко – утрималася.

АРСЕНЮК О.О. Дякую.

Циба Тетяна Вікторівна.

Дякую.

У нас 7 – за, 2 – утрималися. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олеже.

Шановні народні депутати, порядок денний на сьогодні вичерпаний. Водночас я б хотіла з вами переговорити. У нас є законопроект пана Тараса щодо зовнішньої і внутрішньої політики, де він запропонував виписати главу окрему щодо прав ветеранів. І у нього підготовлений такий плакат, який зібрав у себе всі пільги, які є, існують і можуть бути. Частина з них, більша частина не має механізмів впровадження. Водночас це є ветеранською політикою, яка впроваджується у нашому комітеті. Цей плакат, було б бажано, щоб він в наступні рази під час заслуховування цього закону, щоб ми його показали у Верховній Раді зокрема. Для того щоб у нас інформаційні матеріали були внесені в зал, нам потрібно буде рішення комітету з дозволом пана Стефанчука про розміщення такого плакату в залі.

Я просто прошу зараз секретаріат визначитися щодо статей Регламенту, які потрібно застосовувати в цьому випадку, 51-а, 53-я, 99-а і

таке інше, і на наступний раз винести до порядку денного обговорення цього інформаційного документу – плакату цього відповідно. А далі ми приймемо рішення рекомендувати чи ні пану Голові винеси його в зал для оприлюднення, щоб всі бачили, як працює комітет в частині захисту прав ветеранів.

Дякую, шановні народні депутати, за сьогоднішнє засідання. Дякую. До зустрічі.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!